

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЖИТОМИРСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Педагогічною радою ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»
(протокол № 6 від 11.02.2022 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

наказом директора ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»
№ 18 від 11.02.2022 р.

Григорій ГУБАРЄВ

ПОЛОЖЕННЯ

**про організацію виконання та захист курсових робіт (проектів) у
ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ»**

Житомир 2022

1. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Це положення запроваджується у ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ» (далі ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ») з метою унормування процедури підготовки та захисту курсових робіт (проектів) студентами коледжу.

Положення розроблено відповідно до законів України «Про освіту»; «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу здобувачів освіти ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ».

Курсова робота (проект) - один із видів індивідуальної роботи студентів, метою якої є вироблення у них навичок самостійної роботи з науковими джерелами та оволодіння ними методикою досліджень, набуття компетенцій щодо визначення й аналізу наукової та практичної проблематики з певної галузі знань, узагальнення опрацьованого матеріалу, обґрунтування своїх гіпотез та висновків, вміння розробляти й формулювати обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення процесів досліджених в роботі.

Курсова робота (проект) – важливий етап підготовки майбутнього фахівця в освітньому закладі. Науковий рівень навчальних завдань, грамотність викладення матеріалу, правильність оформлення, вміння студента в процесі захисту обґрунтувати і довести правомірність наведених у роботі тверджень покликані розкрити рівень сформованості загальних (ключових) та професійних компетенцій, набутих студентом у процесі опанування навчального матеріалу.

Виконання курсових робіт (проектів) має на меті вирішення таких завдань як:

- систематизація, закріплення та розширення теоретичних знань і практичних умінь в певній галузі, застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних та виробничих завдань;
- розвиток навичок самостійної творчої роботи в процесі виконання науково-теоретичних та експериментальних досліджень;
- визначення рівня підготовленості студента до самостійної роботи.

Курсова робота (проект) може бути підготовлена на базі вивчення однієї навчальної дисципліни або певного комплексу дисциплін.

Загальні визначення видів індивідуальних завдань:

курсова робота - завершена тематична творча самостійна робота (дослідження) студентів наукового спрямування, що не пов'язана з процесом проектування;

курсовий проект - завершена тематична творча самостійна робота (дослідження) студентів наукового спрямування, що передбачає вирішення реальних інженерних задач, які можуть знайти виробниче застосування, і складається із розрахунково-пояснювальної записки та графічної частини.

Основні вимоги щодо структури і порядку оформлення курсових робіт (проектів) регламентуються Державними стандартами України.

Дія цього Положення поширюється на всі відділення та циклові комісії, кафедру ВСП «ЖТЕФК ДТЕУ».

2. ЕТАПИ РОБОТИ НАД ПІДГОТОВКОЮ КУРСОВОЇ РОБОТИ (ПРОЄКТУ)

Процес виконання курсової роботи (проекту) включає ряд послідовних етапів:

1. Вибір теми, ознайомлення з проблематикою теми, обґрунтування її актуальності.
2. Закріплення теми курсової роботи, визначення термінів подання роботи та захисту.
3. Визначення об'єкта, предмета, мети, завдань дослідження.
4. Складання плану роботи, узгодження його з керівником.
5. Викладення змісту роботи за планом.
6. Формульовання висновків та рекомендацій.
7. Подання роботи керівникові для перевірки та рецензування.

8. Доопрацювання роботи в разі потреби з урахуванням зауважень наукового керівника.

9. Подання роботи на захист.

10. Захист курсової роботи (проекту).

Весь процес роботи над курсовою роботою (проектом) можна умовно поділити на **три етапи: підготовчий етап, робота над змістом та заключний етап**.

Підготовчий етап - вибір теми курсової роботи (проекту), її затвердження та визначення термінів подання та захисту курсової роботи (проекту).

Тематика курсових робіт (проектів) з дисциплін, за якими навчальними планами передбачено написання курсових робіт (проектів), **затверджується щорічно до 10 жовтня** на засіданні циклової комісії після перегляду та оновлення.

Разом з цим визначаються викладачі, які будуть керівниками курсових робіт (проектів) у поточному навчальному році.

Тематика курсових робіт (проектів) має відповідати навчальним завданням дисципліни, пов'язуватися з практичними реаліями сучасності та передбачати можливість проведення наукового дослідження за даним науковим спрямуванням.

Важливою вимогою до тематики курсових робіт (проектів) є те, що вона повинна бути пов'язана з реальними виробничими завданнями, вирішення яких може знайти практичне застосування. Необхідність виконання цієї вимоги зумовлює потребу розширення зв'язків з виробничу сфорою – підприємствами, організаціями і установами.

При складанні тематики курсових робіт (проектів) повинна застосовуватися лаконічність та однозначність формулювань; відображення в них професійних завдань, що передбачені певною галуззю знань (спеціальністю), можливість її розкриття на базі відповідних інформаційних джерел.

Вибір теми. На початку виконання курсової роботи (проекту) студенти знайомляться з тематикою. Потім обирають тему, виходячи з місця проходження

практики або враховуючи особисті уподобання, попередні напрацювання, зацікавленість певною проблемою та можливістю підбору відповідного теоретичного й практичного матеріалу за темою.

Студент може запропонувати власну тему курсової роботи (проєкту) за умови письмового погодження з керівником, обґрунтувавши своє рішення належним чином і враховуючи, що запропонована тема повинна бути актуальною і відповідати професійному спрямуванню дисципліни.

Керівник допомагає студентові уточнити мету і завдання курсової роботи, визначити методику її виконання. Проте автором роботи є студент.

Хід написання курсової роботи (проєкту) контролюється керівником роботи. У випадках, коли студент не виконує графік написання, керівник проводить відповідні заходи – повідомляє голову циклової комісії, зав. кафедри, викликає студента на засідання циклової комісії, кафедри пише доповідну записку зав. відділення.

Розподіл тем курсових робіт (проектів) між студентами здійснюється згідно їх заяви, погодженої з керівником, визначення термінів захисту розглядаються та затверджуються на засіданні циклової комісії.

У разі потреби можна змінювати тему курсової роботи за письмовою заявою студента та погодженням з керівником, проте не пізніше ніж за місяць до закінчення терміну виконання курсової роботи (проєкту).

Термін подання завершеної курсової роботи (проекту) має бути не пізніше, ніж за два тижні до захисту. Дата подання фіксується в Журналі реєстрації курсових робіт (проектів).

Оформлення бланку-завдання на курсову роботу (проект) студента, у якому зазначається тема, план, а також терміни подання певних розділів та готової курсової роботи (проєкту) здійснюється після закріплення за студентом теми курсової роботи (проєкту). Завдання підписується керівником та студентом.

Захист курсових робіт (проектів) повинен обов'язково проводитися до початку екзаменаційної сесії.

Робота над змістом. Кількість питань і їх порядок визначається в залежності від теми курсової роботи. Обов'язковими складовими змісту курсової роботи є:

- вступ;
- зміст роботи;
- висновки та пропозиції;
- спісок використаних джерел;
- додатки.

ВСТУП містить коротку характеристику теми роботи, стан проблеми, що досліджується, і перспективи її розвитку з урахуванням сучасних вимог, обґрунтовується актуальність обраної теми, автори, які раніше досліджували дану проблематику; визначається об'єкт та предмет роботи, мета курсової роботи, ставляться завдання, які передбачається вирішити та методи, за допомогою яких будуть вирішуватися дані завдання. Обсяг 1-2 сторінки.

ЗМІСТ РОБОТИ є основною частиною роботи. У ньому відображаються наступні питання: загальні теоретичні положення з теми дослідження, які складені на основі літературного огляду (дуже коротко, у тезисній формі); стан питання, яке досліджується на конкретному підприємстві або у певній сфері діяльності; дані спостережень, аналізу і досліджень; напрямки удосконалення та шляхи подолання досліджуваних проблем.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ повинні бути логічним продовженням теоретичного і практичного матеріалів попередніх пунктів. В даному розділі у короткому вигляді формулюють конкретні пропозиції, які направлені на усунення недоліків та удосконалення даного питання. Висновки і пропозиції є заключним розділом роботи, вони в значної мірі визначають якість роботи. Обсяг 1-2 сторінки

В СПІСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ включаються лише ті джерела, які дійсно використовувались при написанні роботи. При складанні переліку літератури застосовується суцільна нумерація джерел. Назва джерела має

наводиться мовою оригіналу, за алфавітом відповідно до стандарту ДСТУ.

У ДОДАТКИ виносять великі таблиці, розрахункові таблиці, звітність підприємства тощо.

Загальний обсяг курсової роботи (аркуш А4) визначається з кожної дисципліни окремо, але зазвичай він становить від 25-30 друкованих аркушів без урахування додатків і списку використаних джерел.

Курсовий проект складається із розрахунково-пояснювальної записки та графічної частини.

Розрахунково-пояснювальна записка курсового проекту має, як правило, таку структуру:

ВСТУП повинен містити коротку характеристику теми роботи, її актуальність і перспективи розвитку з урахуванням сучасних вимог, короткий огляд літературних джерел, що відносяться до теми проекту; визначається об'єкт та предмет роботи, її мета, ставляться завдання, які передбачається вирішити та методи, за допомогою яких будуть вирішуватися дані завдання. Обсяг 1-2 сторінки.

ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ. Характеристика місця проектування закладу з вказанням географічних і кліматичних умов, чисельності населення, наявність у вказаному районі ЗРГ і харчової промисловості, вказують відомості про джерела продовольчого постачання, режим роботи, форми обслуговування. Обсяг 1-2 стор.

РОЗРАХУНКОВО-ПОЯСНЮВАЛЬНА ЧАСТИНА. Містить інженерні розрахунки по визначеню виробничої програми підприємства та проектованого цеху, розрахунки та підбір різних видів обладнання, робочого персоналу та площа приміщення. Даються характеристики підприємства, яке проектується, технологічних процесів виготовлення напівфабрикатів і готової продукції, організація робочих місць та організація праці в цехах. Обсяг до 20 сторінок.

ВИСНОВКИ. У висновку слід дати коротку інформацію про проектований об'єкт, виробничу потужність, чисельність працівників, наявність технологічних ліній, робочих місць, розміщення обладнання, планувальні вирішення,

дотримання санітарно-гігієнічних вимог, нормативна документація. Обсяг 1-2 стор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ. При складанні бібліографічного опису інформаційних джерел, які були використані в процесі наукового дослідження, як правило не більше 15 джерел, застосовується суцільна нумерація. Назва джерела має наводитись мовою оригіналу, за алфавітом відповідно до стандарту ДСТУ.

ДОДАТКИ. Різний за змістом допоміжний матеріал, який має додаткове, довідкове значення, але необхідний для повного висвітлення теми дослідження.

Графічна частина курсового проекту містить, як правило, 1 аркуш креслень формату А3, оформленій відповідно до стандартів, що входять до збірки Єдиної системи конструкторської документації, і виконаних засобами комп'ютерного проектування.

3. ПЕРЕВІРКА ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ (ПРОЕКТУ)

Заключним етапом курсового проектування є перевірка та захист курсової роботи (проекту). Виконану та оформлену відповідно до вимог стандартів курсову роботу (проект) студент в установлений графіком строк реєструє і здає керівникові, який у триденний термін перевіряє якість роботи і відповідність її змісту, плану вказаному у завданні. Під час перевірки курсова робота (проект) попередньо оцінюється викладачем та повертається студенту для ознайомлення з зауваженнями, які відмічаються у рецензії, та їх доопрацювання. Завершується рецензія висновком про оригінальність тексту, відсутність plagiatу й дотримання правил академічної доброчесності, а також висновком про допущення курсової роботи до захисту.

Курсова робота (проект) без списку літератури, оформлена неохайно або без дотримання вимог, повертається студенту для доопрацювання.

Захист курсових робіт здійснюється за встановленим графіком перед комісією у складі наукового керівника та двох-трьох викладачів циклової комісії у терміни, передбачені наказом. *Процедура захисту передбачає* стислий виклад студентом головних проблем дослідження та їх вирішення, відповіді на запитання членів комісії. До захисту студент отримує свою роботу, знайомиться з рецензією й готується аргументовано відповісти на зауваження й запитання.

У процесі захисту членами комісії оцінюється:

- оформлення та презентація курсової роботи (проекту);
- глибина оволодіння студентом досліджуваною темою;
- вміння вести дискусію, обґрунтовувати й відстоювати свою точку зору;
- чітко відповідати на поставлені запитання.

Остаточна оцінка за курсову роботу (проект) вноситься до рецензії, відомості підсумкового контролю знань та індивідуального навчального плану (залікової книжки) студента.

У випадку *незадовільної оцінки курсової роботи (проекту)* комісією з захисту оцінка виставляється у відомість підсумкового контролю знань, а *робота повертається студенту*.

Повторний захист курсової роботи здійснюється в додаткову сесію, після чого:

- у разі одержання студентом позитивної оцінки він допускається до складання екзамену з дисципліни, відповідно до розкладу екзаменів у додаткову сесію;
- у разі одержання незадовільної оцінки студент відраховується з коледжу.

Студент, який без поважної причини вчасно не подав (не зареєстрував) курсову роботу (проект) або не з'явився на захист у зазначений термін, не допускається до складання екзамену з відповідної дисципліни в основну сесію. При цьому у відомості підсумкового контролю знань робиться запис – «не з'явився» і студент має академічну заборгованість з дисципліни.

3.12. Після захисту курсових робіт (проектів) голова циклової комісії (завідувач кафедри) відбирає зожної групи по три роботи з оцінкою «5», «4»,

«3» (всього 9 робіт) та передає їх на зберігання в архів за окремим актом. Всі інші курсові роботи (проекти) зберігаються в цикловій комісії до кінця навчального року, а потім знищуються комісією у встановленому порядку.

3.13. *Підсумки виконання курсової роботи (проекту)* обговорюються на засіданнях циклової комісії (кафедри) з метою подальшого удосконалення роботи в плані організаційно-методичного керівництва підготовки студентами курсових робіт (проектів).

3.14. Якість виконання курсових робіт (проектів) встановлюється щорічно, шляхом аналізу їх вибіркової сукупності та заслуховується на засіданнях педагогічної або методичної рад і відповідно до їх рішення оформлюється наказ..

IV. ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ (ПРОЄКТІВ)

Оцінка якості виконання і захисту студентами курсової роботи (проекту) здійснюється за 4-балльною шкалою.

Підсумкову оцінку визначає комісія, що приймає захист курсових робіт (проектів). Об'єктами оцінювання є три складові: зміст, оформлення та захист курсової роботи (проекту).

Таблиця 1.

Критерії оцінювання курсової роботи

№з/п	Критерії оцінювання	%
	Оформлення та організація виконання	до 20
1.	Відповідність чинним стандартам щодо оформлення курсової роботи в цілому (титульний аркуш, зміст, структура) (7)	
2.	Відповідність чинним стандартам щодо оформлення таблиць, формул та графічних ілюстрацій (4)	
3.	Відповідність чинним вимогам щодо оформлення літературних та інших інформаційних джерел (4)	
4.	Дотримання графіка виконання курсової роботи (5)	
	Зміст	до 50
5.	Обґрунтування актуальності теми (5)	
6.	Повнота розкриття теми (7)	
7.	Використання достовірних статистичних та фактичних даних, що характеризують проблему (5)	

8.	Використання новітніх інформаційних джерел, чинних нормативних та законодавчих актів (5)	
9.	Творчий підхід до аналізу проблеми, оригінальність підходів та методів дослідження (5)	
10.	Логічність викладення власних думок (3)	
11.	Наявність самостійних досліджень, аналізу та розрахунків (5)	
12.	Наявність наглядних матеріалів (таблиць, графіків, схем) та їх аналіз (5)	
13.	Обґрутованість висновків та наукова новизна і практична значущість результатів дослідження (10)	
	Захист	до 30
14.	Повнота та лаконічність висвітлення у доповіді ключових аспектів роботи (10)	
15.	Презентація курсової роботи (8)	
16.	Аргументованість та повнота відповідей на додаткові запитання (12)	
	Всього відсотків	
	Оцінка за національною шкалою: До 60-74% - оцінка 3 бали 75-89% - оцінка 4 90-100% - оцінка 5	

V. ОРГАНІЗАЦІЙНА РОБОТА ЦИКЛОВОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ПІДГОТОВКИ ТА НАПИСАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ (ПРОЕКТІВ)

Керівництво виконання студентами курсових робіт (проектів) складається з методологічного та організаційного забезпечення.

З метою забезпечення належних умов для написання та захисту студентами курсових робіт (проектів), цикловою комісією (кафедрою), за дисциплінами, з яких навчальними планами передбачено написання курсових робіт (проектів), в обов'язковому порядку мають підготувати для студентів методичні рекомендації до виконання курсових робіт (проектів), в яких визначити основні вимоги до змісту, обсягів, правил оформлення, подання та захисту курсових робіт (проектів), а також навести орієнтовну тематику курсових (проектів) робіт з даної навчальної дисципліни.

Персонально керівництво роботою окремих студентів здійснюють призначенні керівники.

Керівниками курсових робіт (проектів) можуть бути кваліфіковані штатні викладачі, які мають значний досвід роботи за відповідними видами діяльності,

що відповідають спрямованості й змісту дисциплін, з яких передбачено підготовку курсових робіт (проектів).

Обов'язки керівника курсової роботи (проекту):

- консультування студентів з питань вибору теми курсової роботи (проекту), розроблення її плану, добір літератури, оформлення дослідження, підготовка роботи до захисту;
- видача студентові завдання на написання курсової роботи (проекту);
- контроль за дотриманням студентом графіка виконання курсової роботи (проекту);
- оцінювання якості курсової роботи (проекту);
- інформування циклової комісії (кафедри), адміністрації коледжу про хід виконання студентами курсових робіт (проектів) і випадки недотримання графіка виконання роботи;
- участь в обговоренні цикловою комісією (кафедрою) питань щодо виконання студентами індивідуальних завдань та результатів їх захисту.